

Referat: Cine a fost Temistocle

"Pana departe in larg se intinde asupra marii vaiurul si plansul, pana cand ceasul noptii intunecate potoleste totul". Sunt aceste randuri o frantura de reportaj din urma cu douazeci si cinci de secole, reportajul zilei de 28 septembrie, anul 480 i.e.n., cuprins in tragedia Persii. Vaiurul si plansul sunt persane, autorul, care indeplineste conditia reportajului (sa fi fost la fata locului), este grecul Eschil, participant la lupta, locul este stramtoarea dintre Attica si insula Salamina, in micul golf Eleusis.

Aderarutul erou, ce lucrase in favoarea grecilor la hotararea fericitului deznodamant al luptei, este ateniianul Temistocle, caruia concetatenii, datorandu-i (in general, grecii) nu numai o victorie oarecare dintr-un razboi oarecare, ci salvarea de la pieire, i-au daruit exilul si moartea departe de patria la a carei inaltare contribuise fundamental. Pentru ca de numele lui Temistocle se leaga fixarea maretiei Atenei, pe care a intors-o, definitiv si in mod fericit, cu fata spre mare.

Formularul lui Plutarh, inspirata de Platon, "Themistokles le-a smuls cetatenilor sulita si scutul si nu le-a lasat decat banca si vasla corabierilor" rezuma cu expresivitate demersul lui Temistocle in viata Atenei. El a intuit (avea aceasta calitate, o spune Thucidide: "...ghicea mai bine decat oricare altul evenimentele celui mai indepartat viitor") ca Attica, modesta in oferta, nu poate fundamenta puternica dezvoltare a cetatii sale, asa cum si-o dorea. A intuit ca o victorie sau doua obtinute pe uscat contra unor osti ale uriasului Imperiu persan, fie ele de rasunetul celei de la Maralhon, nu vor putea asigura Grecia contra apelilului Ahemenizilor. O superioritate maritima zdrobitoare le dadea acestora in mana controlul Mediteranei Orientale si Egeei, taind drumurile comerciale ale vaselor ateniene, inclusiv vitalul drum spre Pontus Euxinus, diurnul grlnelor, al caror deficit era de multa vreme cronic sub Acropole.

Par neverosimile, in portretul acestui barbat, trasaturi ca invidia mistuitoare, cinismul, pe care unele relatari contemporane sau apropiate de epoca incearca sa le sugereze, cum este afirmatia pe care Herodot i-o atribuie: "Gloria lui Miltiade nu ma lasa sa dorm". Astfel, inainte de Marathon, care i-a adus lui Miltiade gloria si chiar inainte de reintoarcerea acestuia la Atena, Temistocle milita in fruntea paralienilor (negustori si meseriasi), constituiti intr-un soi de "partida maritima", contra pedienilor ("partida de uscat" sau aristocratica), in fruntea carora se va pune Miltiade.

Milita pentru construirea unei solide flote de razboi, in vederea mutarii luptelor pe mare. inca inainte de primul razboi medic el a inceput sa amenajeze Pireul, noul port al Atenei, superior celui vechi, Phaleronul, a carui rada deschisa il facea sa fie o prada usoara pentru o flota buna. Se folosise in aceasta actiune de functiile importante obtinute de tanar in conducerea statului ateniian, do puterea de convingere si farmecul sau natural ce-i confereau un ascendent ca om de stat.

Succesul politic ii era asigurat si de faptul ca paralienii erau mult mai numerosi decat adversarii lor, ceea ce se reflecta si in aceea ca erau considerati "partida democrata".